

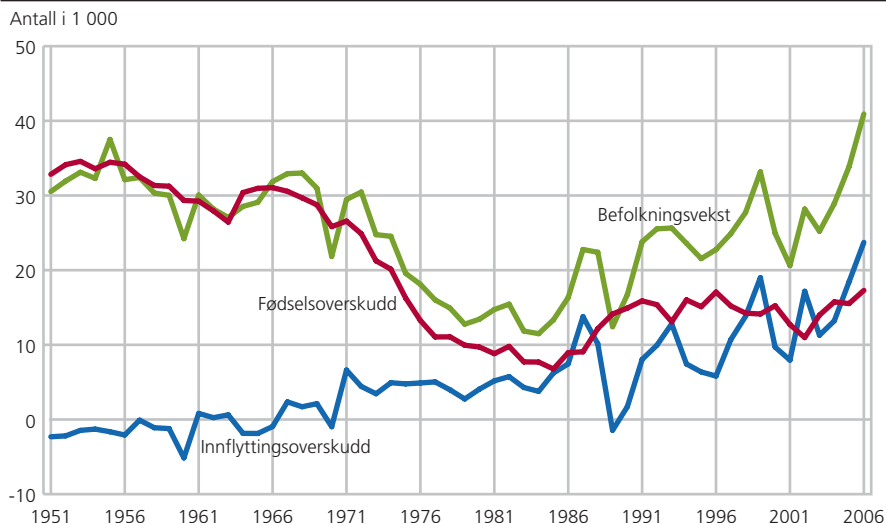
Færre unge – flere eldre

Norges befolkning har økt kraftig i løpet av 30 år, fra 4,0 millioner i 1977 til 4,7 millioner i 2007. Befolkningsveksten, som var rekordstor i 2006, skyldes at flere flytter til enn fra Norge, og at det er flere som fødes enn som dør. Antallet barn under 16 år og antallet unge voksne (16-30 år) har samtidig sunket med henholdsvis 36 000 og 55 000. Lavere dødelighet, lavere fruktbarhet, aldring av store fødselskull og, i mindre grad, også innvandring har påvirket aldersstrukturen i befolkningen.

I 2006 økte folketallet med 40 900, og ved årsskiftet var det registrert 4 681 100 bosatte her i landet. Dette er den største årlige befolkningsveksten som noen gang er registrert i Norge, 1 700 flere enn i 1946, det tidligere toppåret. Mens hele befolkningsveksten i etterkrigsåret 1946 kom fra fødselsoverskudd, utgjorde fødselsoverskuddet på 17 300 i 2006 drøyt 42 prosent av hele tilveksten. Innflyttingsoverskuddet, det vil si differansen mellom antall personer som flyttet ut av landet og som flyttet til Norge, var på 23 700 og sto for resten av veksten, i alt 58 prosent. Innflyttingsoverskuddet i 2006 er det største som noen gang er registrert. Fødselsoverskuddet i 2006 var bare halvparten av det årlige gjennomsnittet i det første tiåret etter 2. verdenskrig. Det var likevel høyere enn noen gang siden bunnivået på midten av 1980-tallet (se figur 1).

Sett i forhold til folketallet var befolkningsveksten i 2006 – 0,88 prosent – den høyeste siden 1957. I første halvdel av det 20. århundre var det mange enkeltår med høyere prosentvis befolkningsøkning. I 1946 var økningen på 1,26 prosent, og i 1920 var den på 1,41 prosent. I de siste ti årene har befolkningsveksten i gjennomsnitt ligget på 0,6 prosent per år. De siste ti årene har folketallet i Norge dermed økt med nærmere 7 prosent, de siste 30 årene med 16 prosent.

Figur 1. Fødselsoverskudd, innflyttingsoverskudd og befolkningsvekst. Hele landet. 1951-2006

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Anders Falnes-Dalheim og Tove Irene Slaastad

Nøkkeltall 2006

Fødte 58 500
Døde 41 300
Innvandring 45 800
Utvandring 22 100
Befolkningsvekst 40 900

Anders Falnes-Dalheim er seniorrådgiver i Statistisk sentralbyrå, Seksjon for befolkningsstatistikk (anders.falnes-dalheim@ssb.no).

Tove Irene Slaastad er førstekonsulent i Statistisk sentralbyrå, Seksjon for befolkningsstatistikk (tove.slaastad@ssb.no).

I 2006 innvandret 45 800 personer til Norge. Dette var 14 prosent flere enn året før og det største antall innvandring vi har hatt til nå. 22 100 personer flyttet fra landet, omtrent like mange som i de foregående årene. Dette gir et innflyttingsoverskudd på 23 700. Arbeidsinnvandringen dominerer, og nettoinnvandringen fra Polen sto for nærmere en tredel av det totale innflyttingsoverskuddet.

Vi blir stadig flere – men færre unge

Dødeligheten har sunket kraftig de siste 100 årene i alle industrialiserte land, og fruktbarheten har gått ned. Så også i Norge – noe som har ført til en betydelig endring av den aldersmessige sammensetningen av befolkningen. I absolutte tall var det 54 700 færre unge voksne (16-30 år) ved inngangen til 2007 enn det var for 30 år siden, til tross for en befolkningsvekst på 645 900 personer i perioden. Antallet barn 0-15 år har sunket med 36 300 i den samme perioden. Relativt lav fruktbarhet de siste årene er årsaken til denne utviklingen.

I løpet av de siste 30 årene har antall personer som er 67 år eller eldre, økt med 125 800. Det utgjør bortimot en femdel av befolkningsveksten siden 1977. Mesteparten av denne økningen skjedde i aldersgruppen 80 år eller eldre, som har mer enn fordoblet seg på 30 år. Gruppen vokste fra 105 200 personer i 1977 til 218 200 i 2007. For 30 år siden utgjorde gruppen 2,6 prosent av hele befolkningen, mens den ved inngangen til 2007 sto for 4,7 prosent.

Befolkningsveksten har vært størst for personer mellom 31 og 44 år og mellom 45 og 66 år. Økningen var på henholdsvis 346 300 og 264 800 personer. Mange som havner i den sistnevnte aldersklassen, er født i perioden 1955-1968, som var etterkrigstidens babyboomperiode i Norge og resten av Europa.

Ung innvandrerbefolkning

Sammenligning av innvandrerbefolkningen i Norge og den samlede befolkningen viser at innvandrerne er en mye yngre gruppe, konsentrert innenfor de mest yrkesaktive aldersgruppene. Andel barn blant innvandrerne er lik andelen i totalbefolkningen, 26 prosent i gruppen 0-19 år. Blant dem som innvandret i 2006, og i den totale innvandrerbefolkningen, var henholdsvis hele 66 prosent og 48 prosent mellom 20 og 44 år. Denne aldersgruppen utgjør bare 34 prosent av totalbefolkningen. I den totale innvandringsbefolkningen medregnes også de som er født i Norge av to innvandrede foreldre.

Gjennomsnittsalderen for innvandrerbefolkningen (32,8 år) var 5,6 år lavere enn for totalbefolkningen (38,4 år), fordi det stadig kommer nye, unge innvandrere. I 2006 var gjennomsnittsalderen for innvandrere 27,6 år. Likevel har innvandringen bare hatt liten effekt på den samlede befolkningens aldersfordeling fordi innvandrerbefolkningen foreløpig ikke utgjør mer enn 9 prosent (se figur 2). Men dersom innvandringen fortsetter på nåværende nivå i de samme aldersgruppene, vil effekten på aldersfordelingen bli større (Brunborg 2007).

Tre av fire arbeidsinnvandrere er menn

Det er litt flere kvinner enn menn blant de med ikke-nordisk statsborgerskap som har innvandret til Norge i perioden 1990-2006. Det er imidlertid tydelige kjønnsvariasjoner mellom ulike innvandrergrupper når det gjelder innvandringsgrunn. Kvinneandelen var lavest blant arbeidsinnvandrere med 23 prosent, mens 41 prosent av personer med flukt som innvandringsgrunn var

kvinner, og 58 prosent av kvinnene kom på grunn av utdanning. Aller høyest kvinneandel hadde familieinnvandring med 65 prosent.

Kvinner blir eldst

Befolkningens kjønnsfordeling påvirkes av at det fødes flere gutter enn jenter. På den annen side er dødeligheten større for menn enn for kvinner, slik at mannsoverskuddet minker med alderen. Med den dødeligheten vi har hatt til nå, er det omtrent like mange menn som kvinner i 63-årsalderen. Etter det øker andelen kvinner, og kvinneoverskuddet fortsetter å øke med alderen. Blant personer over 80 år er rundt to tredeler kvinner, og blant dem over 90 år er tre firedeler kvinner. For 100 år siden var det prosentvis flere kvinner enn menn fra 20-årsalderen og oppover. I aldersgruppen 16-30 år var det 13 800 flere menn enn kvinner ved inngangen til 2007, eller 103 menn per 100 kvinner.

Ulikt fra fylke til fylke

Ved inngangen til 2007 hadde fylkene Rogaland, Akershus og Oslo størst andel barn opp til seks år sammenlignet med de andre fylkene. Hedmark og Oppland hadde lavest andel barn i denne aldersgruppen, men størst andel personer i gruppen 61 år eller eldre. Selv om det bodde en forholdsvis høy andel barn under sju år i Oslo, var andelen barn og unge i alderen 7-15 år i hovedstaden lavere enn i alle andre fylker. Dette kan tyde på at mange flytter ut når barna begynner på skolen. Nabokommunene i Akershus ser ut til å være stedet som mange flytter til, da Akershus ligger på andre plass i andel barn og unge i alderen 7-15 år.

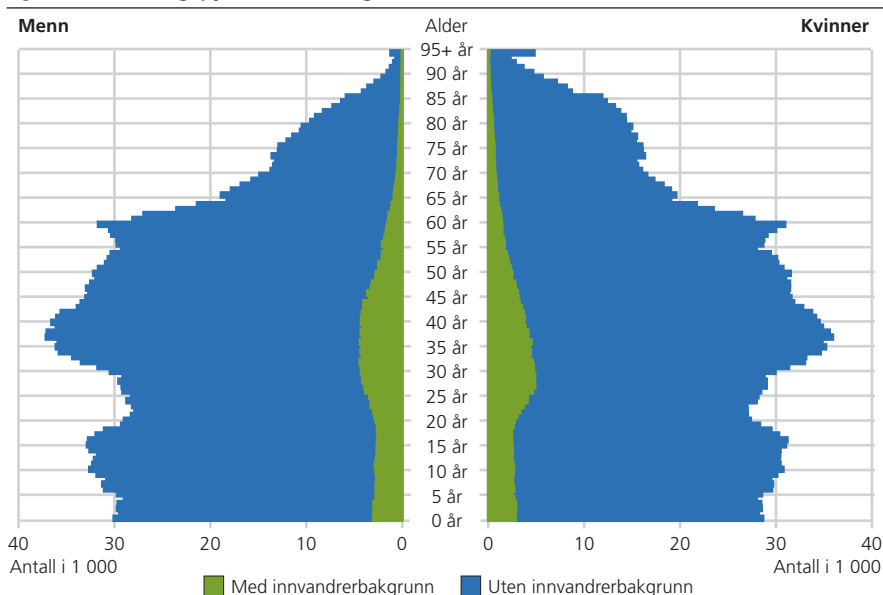
Oslo hadde derimot høyest andel unge voksne i gruppen 16-30 år, drøyt 22 prosent, etterfulgt av fylkene Rogaland og Hordaland der andelen ligger på rundt 20 prosent. Hedmark, Oppland og Akershus hadde den laveste andelen unge voksne – vel 16 prosent. Disse tallene bygger på hvor folk er registrert bosatt, det vil si deres formelle bosted. I denne gruppen er det mange ugifte studenter som formelt bor hos foreldrene, mens de faktisk er bosatt på eller i nærheten av studiestedet. Tallene underestimerer derfor andelen personer i denne aldersgruppen som bor i fylker med mange studenter.

Hedmark var ved inngangen til 2007 det «eldste»fylket, med hele 9 prosent av befolkningen over 76 år. Oppland, Telemark og Sogn og Fjordane hadde også en stor andel eldre over 76 år, sammenlignet med de andre fylkene. Den laveste andelen hadde Akershus, Rogaland og Finnmark, rundt 6 prosent.

Flest kvinner i Oslo

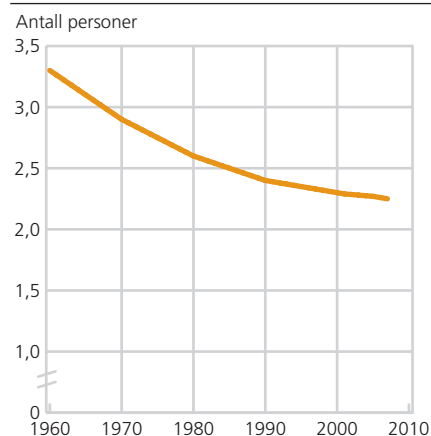
Per 1. januar 2007 bodde det omtrent like mange menn som kvinner i Norge, 101 kvinner per 100 menn. Forholdet varierer fra fylke til fylke.

Figur 2. **Befolkningspyramide. Ettårig alder**

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Figur 3. **Personer per privathusholdning. 1960-2007**

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Statistikken er laget ut fra hvor personene var registrert bosatt 1. januar 2007. Alle ugifte studenter som er registrert hos foreldrene, er talt med i foreldrenes husholdning. Erfaringsmessig vil statistikk som er basert på register og formelt bosted, i gjennomsnitt gi noe større husholdninger enn tall basert på intervjuundersøkelser og faktisk bosted.

I Oslo finner vi høyest andel kvinner, 104 kvinner per 100 menn. Dette skyldes spesielt at det bor mange eldre kvinner i hovedstaden, men i forhold til de andre fylkene har Oslo flere kvinner i nesten alle aldersgrupper.

De fleste fylkene har et kvinneoverskudd. I Nord-Trøndelag og Nordland er det like mange menn som kvinner. Fem fylker hadde et underskudd på kvinner. Disse var Rogaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal, Troms og Finnmark. Størst var underskuddet i Finnmark med 97 kvinner per 100 menn.

Husholdningene blir mindre

Utviklingen i retning av mindre husholdninger og flere aleneboende fortsetter. Blant fylkene hadde Oslo flest aleneboende og de minste husholdningene. Sogn og Fjordane hadde de største husholdningene, som gjennomsnittlig besto av 2,5 personer. Tallet for hele landet var 2,2 personer per husholdning per 1. januar 2007, noe lavere enn ett år tidligere. Som tidligere var det færrest personer, 1,9, per husholdning i Oslo (se figur 3).

Ved årsskiftet bodde 802 300 personer, eller 17 prosent, alene her i landet. Denne gruppen øker stadig. I 1960 utgjorde den 4,3 prosent av befolkningen. Relativt sett er det fremdeles flest aleneboere i Oslo, færrest i Akershus. I Oslo bor nær 30 prosent alene, og i Akershus 13,5 prosent. Også Sogn og Fjordane har en lav andel aleneboere, 13,9 prosent.

De aleneboende utgjorde 38,9 prosent av alle husholdningene i landet sett under ett, mens godt over halvparten av alle husholdningene i Oslo besto av én person ved inngangen til 2007. Akershus fylke hadde relativt sett færrest husholdninger med bare én person, 32,4 prosent. Av dem som bodde alene per 1. januar 2007, var 30 prosent 67 år eller eldre. Det var nesten tre ganger så mange kvinner som menn som bodde alene, i denne aldersgruppen.

Færre gifter seg, kirken taper terreng

Vel 21 700 par giftet seg i 2006. Det er 670 færre enn året før, og nedgangen ser ut til å gå i takt med tallene for skilsmisser og separasjoner de siste årene. De 10 600 ekteskapene som endte i skilsmisse, og de 12 150 ekteparene som tok ut separasjon i 2006, viser en nedgang på 440 skilsmisser og 610 separasjoner i forhold til 2005.

Vigslere i utlandet har relativt sett hatt den største økningen de siste ti årene. I 2006 giftet nesten dobbelt så mange seg i utlandet som for ti år siden. I samme tidsrom har statskirken hatt den største nedgangen i inngåtte ekteskap. Nesten 30 prosent færre valgte å gifte seg i statskirken i 2006 sammenlignet med 1996.

Gjennomsnittsalderen for førstegangsgifte i 2006 var 33,4 år for menn og 30,6 år for kvinner, som fra 2005 er en oppgang på 0,2 år for både menn og kvinner. Siden begynnelsen av 1970-tallet har gjennomsnittsalderen for førstegangsgifte steget sakte, men sikkert. I løpet av de siste 20 årene steg den med henholdsvis 5,9 år for menn og 5,7 år for kvinner.

Tallet på personer som velger ektefelle fra utlandet, har gått ned de to siste årene. I 2006 giftet 3 300 menn bosatt i Norge seg med en kvinne bosatt i utlandet, og 1 400 kvinner bosatt i Norge giftet seg med en mann fra utlandet. Det var en nedgang på 400 personer fra 2004 både for menn og kvinner. Menn gifter seg i mye større grad enn kvinner med personer fra ikke-vestlige

land. I rundt 12 prosent av ekteskap som er inngått av menn uten innvandrerbakgrunn, hadde kvinnene en ikke-vestlig bakgrunn. Kun 3 prosent av alle ekteskap som er inngått av kvinner uten innvandrerbakgrunn, var med en mann med ikke-vestlig bakgrunn.

I 2006 giftet 1 200 menn uten innvandringsbakgrunn seg med kvinner som hadde asiatiske bakgrunn. Tre firedeler av disse kvinnene var ikke bosatt i Norge da giftermålet ble inngått. Over halvparten av kvinnene var fra Thailand, og en firedel var fra Filippinene. I alt 680 menn uten innvandringsbakgrunn giftet seg med kvinner fra Øst-Europa, av disse var 60 prosent ikke bosatt i Norge på vigselstidspunktet. 40 prosent av de østeuropeiske kvinnene var fra Russland. Kvinner uten innvandringsbakgrunn valgte i stor grad ektefeller som hadde nordisk eller vesteuropeisk landbakgrunn.

Partnerskap mer vanlig blant kvinner

Siden 1993, da loven om registrert partnerskap for homofile ble innført i Norge, har antallet inngåtte partnerskap økt med 46 prosent – fra 156 registrerte partnere i 1993 til 227 i 2006. Antall partnerskap i 1993 var en del høyere enn i de seks etterfølgende årene, noe som kan ha sammenheng med at mange hadde ventet på denne muligheten og benyttet seg av den da den kom. Først i 2000 var antall registrerte partnerskap på omtrent samme nivå som da loven ble innført. Fra 1998 til 2003 har antallet steget jevnt og trutt. I løpet av årene er det også blitt mer vanlig at to kvinner inngår partnerskap. I 1993 utgjorde inngåtte partnerskap mellom kvinner kun en drøy firedel av alle partnerskap. Siden har andelen steget. Fra 1998 til 2003 ble antall inngåtte partnerskap mellom kvinner doblet, og i 2006 var det flere kvinner enn menn som inngikk partnerskap.

Statistikken over inngåtte samliv omfatter bare de to formelle samlivsinngåelsene: ekteskap og registrerte partnerskap. Det finnes ikke tilsvarende opplysninger over inngåtte samboerskap.

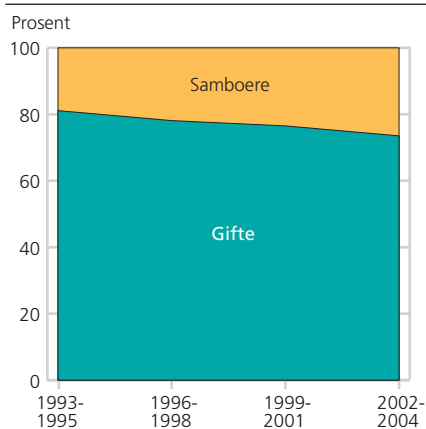
Flere forblir ugift

Vedvarer giftermålmønsteret for 2006, vil 42 prosent av alle menn og 39 prosent av alle kvinner aldri ha vært gift når de fyller 50 år. Det er klart flere enn tidligere. Til sammenligning lå andelen i 1986 på 32 prosent for menn og 26 prosent for kvinner. Fra 1960 og fram til begynnelsen av 1990-tallet viser beregninger en klar økning i andelen menn og kvinner som aldri vil ha vært gift ved fylte 50 år. Fra 1990 til i dag har det vært mindre endringer. En av forklaringene på den økende andelen personer som kommer til å forbli ugift, er at flere velger å være samboere, både i en periode og permanent. Vi beregner sannsynligheten for ikke å bli gift før fylte 50 år ved hjelp av hypotetiske kohorter. Følgende forutsetninger inngår i regnestykket: (a) Det tenkte kullet ugifte personer i alderen 15 år gjennomlever de samme aldersavhengige giftermålshyppighetene som er observert i vedkommende år og (b) at dødsfall ikke forekommer, det vil si at tallene ikke er påvirket av variasjoner i årskullene.

Forholdet mellom samboerskap og ekteskap er om lag en til fire. Av alle som levde i samliv i 2002-2004, var 26 prosent samboere og 74 prosent gifte. Tall for samboere bygger på representative intervjuundersøkelser foretatt av Statistisk sentralbyrå. Om en person blir definert som samboer eller ikke avhenger av hva intervjupersonen selv oppgir på spørsmålet om hvorvidt vedkom-

Figur 4. **Andel samboere og gifte. Menn og kvinner 20-79 år i samliv. 1993-2004. Prosent**

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

mende lever i samliv. Tilsvarende tall for 1993-1995 var 19 og 81 prosent. Alle de nevnte tallene gjelder for kvinner og menn 20-79 år (se figur 4).

Blant kvinner er det relativt flest som lever i samboerskap i siste halvdel av 20-årene. 40 prosent av alle kvinner i denne aldersgruppen er samboere. Noe mindre innslag av samboere er det blant de litt yngre og litt eldre kvinnene, henholdsvis 32 prosent (20-24 år) og 35 prosent (30-34 år).

Tall for 2003-2004 viser at andelen samboere fortsatt øker i de fleste aldersgrupper. Det gjelder for både kvinner og menn. Sett over tid er samboerskap blant de yngste kvinnene (20-24 år) et unntak fra den kontinuerlige veksten vi ser i de andre aldersgruppene. Fram til slutten av 1980-tallet var det disse yngste som ledet an, men deretter har andelen samboere endret seg lite i denne aldersgruppen.

Skiller seg etter fem til ni år

I 2006 var det gjennomsnittlig 12,1 skilsmisser per 1 000 gifte og separerte. Det er en nedgang på 0,5 tilfeller fra toppnivået på 12,6 i de to foregående årene. Tallet på skilsmisser har økt fra noe over 100 per år ved forrige århundreskiftet til vel 1 000 ved krigsutbruddet i 1940, og videre til 10 000 per år i 1990. Etter 1990 har antallet skilsmisser stabilisert seg på dette nivået og variert mellom 9 000 og 11 000 tilfeller per år.

I 2006 var skilsmissehyppigheten høyest for menn i aldersgruppen 40-44 år, med 21,4 skilsmisser per 1 000 gifte og separerte menn. For kvinner var skilsmissehyppigheten høyest i aldersgruppen 25-29 år, med 23,6 skilsmisser per 1 000 gifte og separerte kvinner. I 28 prosent av alle skilsmisene som fant sted i 2006, hadde ekteskapet vart mellom fem og ni år. Også hver fjerde separasjon ble tatt ut etter 5-9 års ekteskap.

Om utviklingen fortsetter som i dag, kan om lag halvparten av de nyinngåtte ekteskapene ende med skilsmisse. Så høye skilsmisseandeler er imidlertid ikke registrert i noen ekteskapskull til nå.

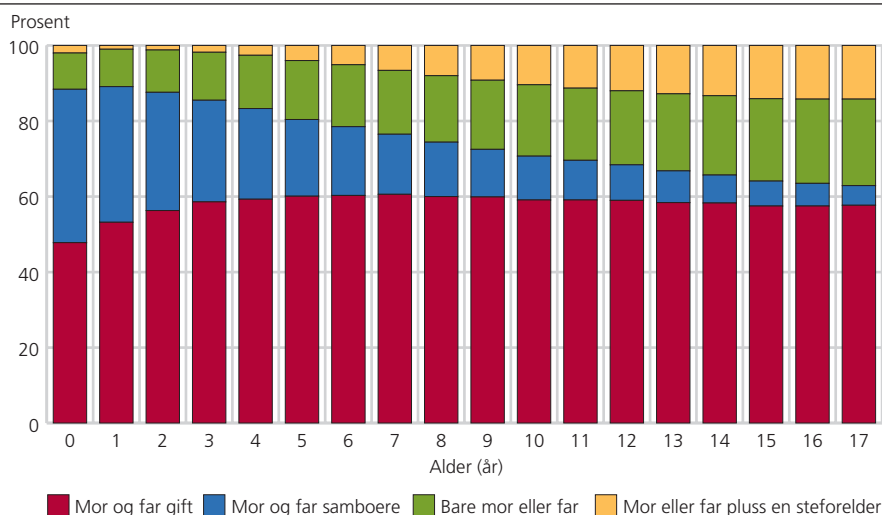
Tallene i denne artikkelen omfatter bare de formelle skilsmisene, ekteskap oppløst etter gjeldende ekteskapslov og registrert i den løpende befolkningsstatistikken. Det finnes ikke tilsvarende opplysninger om samboere som går fra hverandre.

Flest småbarn bor med to foreldre

Ved årsskiftet bodde tre av fire barn under 18 år med begge foreldrene. Ett av fire barn bodde dermed bare med den ene av foreldrene. Men blant disse barna bodde 32 prosent i tillegg med en stefar eller en stemor.

Norge hadde 1 085 800 barn under 18 år per 1. januar 2007. Rundt 23 prosent av befolkningen er dermed barn under 18 år. Av disse hadde 17 prosent samboende foreldre. Tilsvarende andel i november 2001 var 15 prosent. Blant dem som bodde med begge foreldrene, har andelen med samboerforeldre økt, mens andelen som bodde med gifte foreldre, har gått ned. Det var størst andel barn som bodde sammen med gifte foreldre i Agderfylkene og Rogaland, og størst andel med samboende foreldre i Trøndelagsfylkene og Nordland. Finnmark hadde den største andelen barn som bodde med en av foreldrene.

Figur 5. Barn, etter alder og familieforhold 1. januar 2007

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

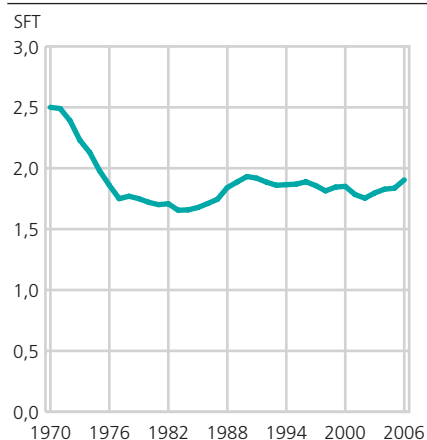
Barn i barnestatistikken er definert som personer i alderen 0-17 år som er formelt bosatt sammen med minst én av sine foreldre. De i aldersgruppen 0-17 år som er registrert flyttet hjemmefra, omfattes ikke av denne statistikken. Personer som har giftet seg eller fått egne barn før fylte 18 år, er heller ikke inkludert.

Ved årsskiftet bodde 18 prosent av alle barn ikke sammen med søsken. 44 prosent bodde med ett søsken, 28 prosent med to søsken og 10 prosent med tre eller flere søsken. Det var flest som bodde uten søsken i Oslo, og færrest i Sogn og Fjordane. Blant barn som bodde sammen med begge foreldrene, hadde 87 prosent hjemmeboende søsken, mens den tilsvarende prosenten for barn som bodde sammen med bare én av foreldrene, var 68. Personer som bor i samme privathusholdning som foreldrene, regnes som hjemmeboende. Hjemmeboende søsken omfatter hjemmeboende hel-, halv- og stesøsken.

Relativt sett var det flest barn i alderen under ett år som hadde samboende foreldre, 41 prosent. Blant 5-åringene hadde 20 prosent samboende foreldre. Andelen synker gradvis etter hvert som barna blir eldre, og blant 17-åringene var det bare 5 prosent som bodde med samboerforeldre. Det er flere grunner til at det er slik. For det første var det for 17 år siden mindre vanlig enn i dag å leve i samboerskap, det var vanligere å gifte seg. I tillegg velger mange samboerforeldre å gifte seg etter hvert som barna blir eldre. Videre opplever mange barn at foreldrene flytter fra hverandre. Blant 16-17-åringene bor hele 37 prosent bare med den ene av foreldrene (se figur 5).

I registerbasert statistikk er det Folkeregisterets bostedsadresse som legges til grunn, mens det i intervjuundersøkelser er respondenten selv som oppgir sitt faktiske bosted. Erfaringsmessig vil samboertall basert på registertellinger ligge godt under det som fremkommer i intervjuundersøkelser. Ifølge Folke- og bolig tellingen 2001 var det eksempelvis 204 000 samboerpar av motsatt kjønn, mens intervjuundersøkelser fra samme år anslo antallet samboerpar til rundt 250 000. Andelen barn med samboende foreldre vil derfor være lavere i registerbasert statistikk enn i statistikk som bygger på intervjuundersøkelser, mens andelen barn som bor med bare én av foreldrene, vil være høyere.

Figur 6. Samlet fruktbarhetstall (SFT). 1970-2006

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Samlet fruktbarhetstall

Samlet fruktbarhetstall (SFT) beregnes som summen av ettårige aldersavhengige fruktbarhetsrater i den reproduktive aldersgruppen 15-49 år. Det kan tolkes som antall barn hver kvinne kommer til å føde, under forutsetning av at fruktbarhetsmønsteret i perioden varer ved, og at dødsfall i den reproduktive aldersgruppen ikke forekommer. For at det ikke skal bli befolkningsnedgang på lang sikt, når vi ser bort fra inn- og utvandring, må SFT være på minst 2,1 barn, fordi det blir født 5-6 prosent flere gutter enn jenter, og noen kvinner dør før de er ferdige med den reproduktive perioden (15-49 år).

Høyeste fruktbarhet siden 1991

I 2006 ble det født 58 500 barn her i landet. Det svarer til et samlet fruktbarhetstall (SFT) på 1,90, (se forklaring i faktaboks). En må tilbake til 1991 for å finne høyere fruktbarhet. Samlet fruktbarhetstall var for årene 1990 og 1991 henholdsvis 1,93 og 1,92, og før dette må vi tilbake til første halvdel av 1970-tallet for å finne høyere fruktbarhet. I perioden 1974-1989 varierte samlet fruktbarhetstall mellom 2,13 og 1,66. I perioden 1992-2005 varierte det mindre, mellom 1,75 og 1,89.

Høyest fruktbarhet i Rogaland

Rogaland hadde høyest fruktbarhet med 2,14 barn per kvinne i 2006. Dermed er Rogaland det eneste fylket her i landet hvor fruktbarheten er så høy at reproduksjonen er sikret. Det vil si at det fødes så mange barn at befolkningens størrelse ikke vil synke på lengre sikt når en ser bort fra flyttinger. Etter Rogaland følger fylkene Nord-Trøndelag og Vest-Agder med en fruktbarhet på henholdsvis 2,07 og 2,04 barn per kvinne. Telemark, Oppland og Hedmark har lavest fruktbarhet, med henholdsvis 1,73, 1,79 og 1,80 barn per kvinne.

Bare tre fylker hadde en nedgang i samlet fruktbarhetstall fra 2005. Det var Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal og Nordland. Sogn og Fjordane ligger likevel forholdsvis høyt sett i forhold til landsgjennomsnittet.

Morens gjennomsnittsalder 28,1 år

Morens gjennomsnittsalder ved første fødsel var 28,1 år i 2006, som er det samme som i 2005. Kvinner i aldersgruppen 25-29 år hadde høyest fruktbarhet. Fruktbarheten økte for kvinner i alle aldersgrupper sett i forhold til 2005, og mest for kvinner i alderen 30-34 år. Fruktbarheten i denne aldersgruppen har økt jevnt fra 2001, mens den i de andre aldersgruppene har variert noe mer.

Hver tiende nyfødt hadde enslig mor

Nærmere halvparten, 46 prosent, av barna hadde gifte foreldre ved fødselstidspunktet, 42 prosent hadde samboende foreldre, og 11 prosent hadde enslige mødre. Andelen fødte med enslige mødre har vært gradvis økende fra 2001, da andelen var vel 8 prosent. Blant landsdelene var det Nord-Norge som hadde flest fødte med enslige mødre, 17 prosent. Andelen barn som fødes med gifte foreldre, er stadig synkende. Nyfødte barn i landsdelene Trøndelag, Hedmark og Oppland og Nord-Norge, hadde flest samboende foreldre.

Tabell 1. Levendefødte, etter mors samlivsstatus og landsdel. 2006. Prosent

Landsdel	Gift	Samboer	Enslig	Samboere i prosent av alle i samliv
Hele landet	46	42	11	48
Oslo og Akershus	53	37	10	41
Hedmark og Oppland	37	50	14	57
Sør-Østlandet	47	44	9	48
Agder og Rogaland	56	35	10	38
Vestlandet	43	45	12	51
Trøndelag	35	54	11	60
Nord-Norge	34	49	17	59

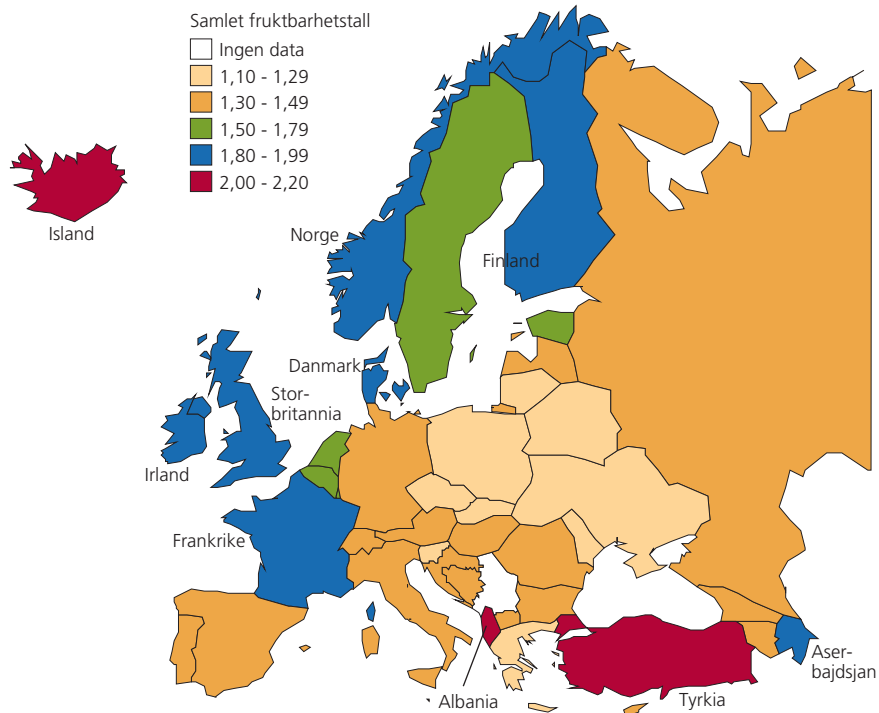
Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Kvinner i Norge blant Europas mest fruktbare

Sammen med de andre nordiske landene har Norge høy fruktbarhet i europeisk sammenheng. I tre av de fem nordiske landene er fruktbarheten relativt høy, og på Island er den veldig høy (se figur 7).

Det finnes ingen entydige svar på hvorfor de nordiske landene ligger på et høyere fruktbarhetsnivå enn land lenger sør og øst i Europa. I Norden står normen om en selvstendig forsørgerrolle for kvinnene sterkt, noe som innebærer en forventning om at kvinner forsetter å jobbe etter at de har fått barn, og at hverdagen består av en kombinasjon av barneomsorg og yrkesdeltakelse. For nordiske kvinner er dette mulig gjort gjennom at samfunnet langt på vei har tilrettelagt for en slik kombinasjon, blant annet gjennom ulike familiepolitiske tiltak som foreldre- og omsorgspermisjoner, barnehager, barnetrygd og kontantstøtte samt gode muligheter for deltidsarbeid. I mange av de søreuropeiske landene er ikke en slik kombinasjon like selvfølgelig, og mange må gi opp sin jobbkarriere når de får barn. Det vil derfor være rimelig at flere velger yrkesdeltakelse på bekostning av barneomsorg, når spørsmålet om å få barn er et enten-eller-spørsmål enn når det er et både-og-spørsmål (Lappegård 2001).

Figur 7. Samlet fruktbarhetstall for europeiske land. 2005

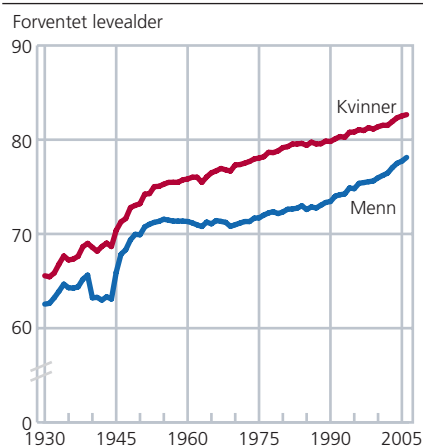
Kilde: Unicef og Eurostat.

Hver femte nyfødt har foreldre fra utlandet

Antallet nyfødte barn som har to utenlandsfødte foreldre, har mer enn fordoblet seg siden 1990. Andelen har økt fra 4 prosent av alle fødte i 1990 til 10 prosent i 2006. I tillegg blir det født mange barn hvor bare en av foreldrene har innvandret til Norge, i 1990 var det 7 prosent, mens i 2006 var det hele 12 prosent. Nærmere 16 prosent av alle fødte i 2006 hadde en mor som hadde innvandret til Norge. Drøyt en tredel av disse kvinnene kommer fra Europa, Nord-Amerika og Oseania. De resterende (i alt 10 prosent) kommer fra Asia, Afrika og Latin-Amerika.

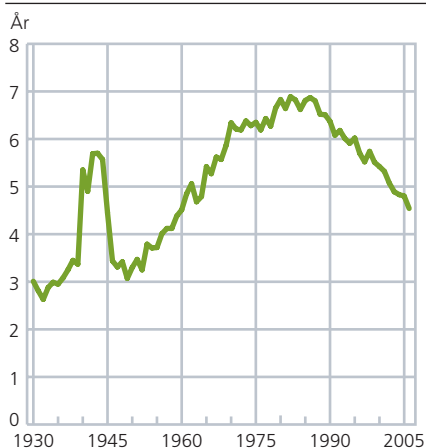
I 2004 var samlet fruktbarhetstall (SFT) for hele befolkningen på 1,83 barn per kvinne. Beregninger som ble utført i forbindelse med framskrivingen av innvandrerbefolkningen i 2005, viste at hvis det ikke hadde vært noen innvandrere i Norge, ville fruktbarheten for 2004 ligget på 1,76 barn per kvinne. Innvandrerne hever derfor det generelle fruktbarhetsnivået i Norge marginalt. Grunnen til denne marginale endringen er at det bare er fruktbarheten blant dem som har innvandret som voksne fra Asia, Afrika og Latin-Amerika, som er vesentlig høyere enn i hele befolkningen. Disse innvandrerkvinnene får barn tidligere, og de får flere barn enn det som er gjennomsnittet i Norge. De som kom til Norge som barn fra disse verdensdelene, har nærmet seg de

Figur 8. **Forventet levealder for menn og kvinner. 1930-2006**

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Figur 9. **Forskjell i levealder for menn og kvinner. 1930-2006**

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

norske forholdene. De får barn senere, og de får færre barn enn dem som kom som voksne. Men de får likevel flere barn enn snittet for hele befolkningen. Innvandrerkvinner fra Europa, Nord-Amerika og Oseania har et tilnærmet likt fruktbarhetsmønster som snittet for hele landet, men nivået er en anelse høyere. Det kan imidlertid være store variasjoner mellom tall for enkelte opprinnelsesland innenfor hver verdensdel (Foss 2006).

Fortsatt relativt få som dør – men flest kvinner

I 2006 døde vel 41 200 personer i Norge, omtrent like mange som i 2004 og 2005. Dette var årene med færrest dødsfall siden slutten av 1970-tallet, men da var folketallet hele 600 000 lavere. Det døde over 500 flere kvinner i 2006 enn året før. Grunnen til at kvinnenes forventede levealder likevel økte, er at befolkningen stadig blir eldre.

I 2006 døde 21 600 kvinner og 19 600 menn, altså 2 000 flere kvinner enn menn. Helt siden slutten av 1990-tallet har det dødd flest kvinner. Forklaringen er et økende flertall av kvinner i forhold til menn i den aldersgruppen der det dør flest. Den summariske dødsraten, som er definert som antall døde per 1 000 innbyggere, var i 2006 på 8,9, som er det samme som året før. Dette var den laveste raten vi har registrert siden 1961. Dødsraten var 9,2 for kvinner og 8,5 for menn i 2006. Kvinnene hadde en økning på 0,1 fra forrige år, mens for mennene har dødsraten aldri vært lavere.

Kvinnens forsprang i levealder minker

Kvinner lever fortsatt lenger enn menn, men forspranget minker. Forskjellen i forventet levealder er redusert med en tredel de siste 20 årene, til 4,5 år i 2006. Levealderen øker for begge kjønn, nyfødte jenter og gutter kan nå forvente å bli henholdsvis 82,7 og 78,1 år (se figur 8).

I første halvdel av 1980-tallet var forskjellen på kvinners og menns levealder stabil, og den utgjorde om lag 6,8 år. Etter markante forandringer siden 1987 er forskjellen nede på 4,5 år i 2006. Denne kjønnsforskjellen i levealder var i over hundre år som oftest mellom 2,5 og 3,5 år, men økte fra midten av 1950-tallet og fram mot 1980. Trenden til at levealderen øker for hvert år, fortsetter. Forventet levealder økte fra 2005 til 2006 med 0,4 år for menn og vel 0,1 år for kvinner (se figur 9).

Forventet levealder

Statistisk sentralbyrå beregner forventet levealder årlig ut fra alderen på dem som døde, og dem som overlevde forrige kalenderår. Hvis dette mønsteret i dødelighet holdes uendret for årene framover, kan det beregnes hva forventet levealder for et nyfødt spedbarn vil bli ut fra denne forutsetningen. Forventet levealder beregnes i en dødelighetstabell ut fra de aldersavhengige døds sannsynligheter for et gitt år for hvert kjønn og for ulike alderstrinn. Vi vet imidlertid at mønsteret i dødelighet vil endres. Hvis den gunstige utviklingen som påvirker levealderen fortsetter, vil den faktiske levetiden bli lengre enn den «forventede».

I SSBs befolkningsframskrivinger fra 2005 forventes levealderen å øke markert også i årene framover: I det alternativet som forutsetter middels økning, antas en gutt som fødes i 2050, å ha en forventet levealder på 84,7 år, mens en jente kan forvente å leve i 88,9 år. Kjønnsforskjellen blir altså ytterligere redusert – til om lag fire år

I Europa hadde Spania og Sveits høyest levealder i 2005, der kvinner kunne forvente å leve i 83,9 år. Island hadde høyest forventet levealder for menn, hele 79,2 år. Det er fortsatt Japan som har den høyeste levealderen i verden, med 85,5 år for kvinner og 78,5 år for menn.

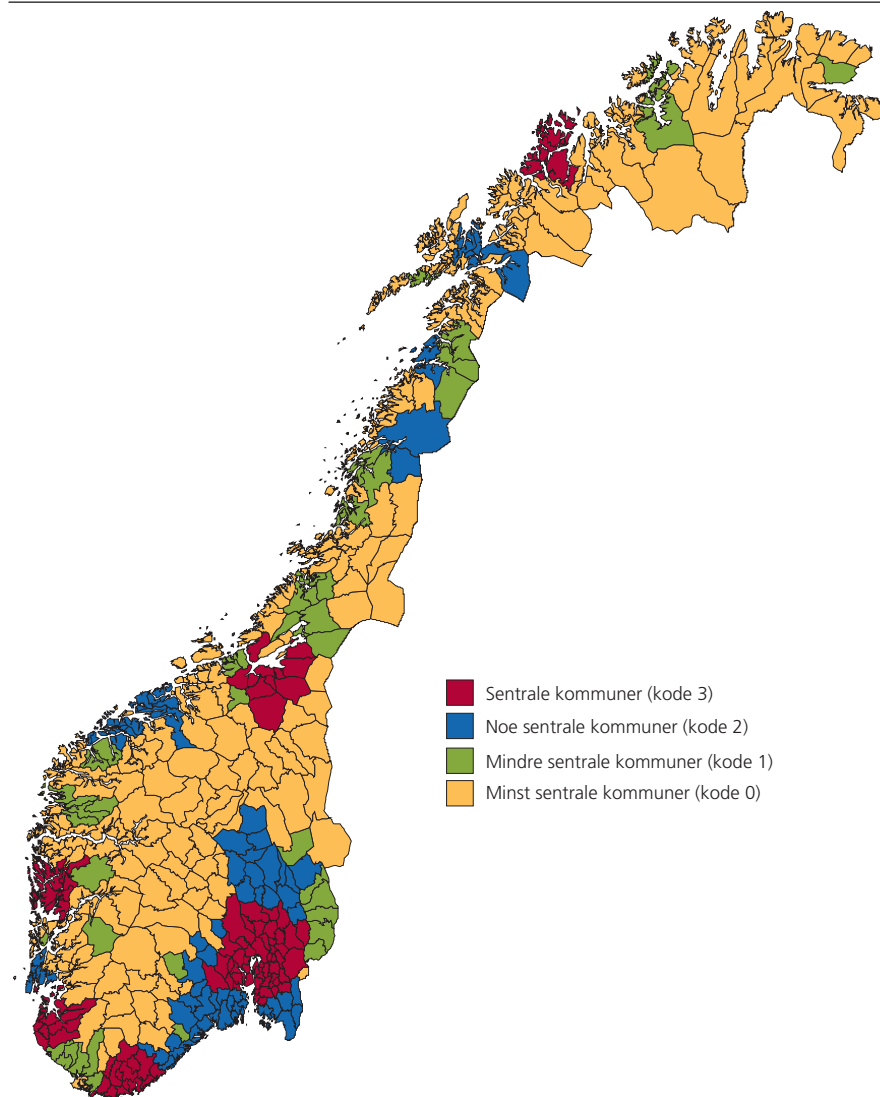
Rekordfå jenter dør som spedbarn

I 2006 døde 185 spedbarn, 111 gutter og 74 jenter. Spedbarnsdødeligheten, som er antall døde i alderen under ett år per 1 000 levendefødte, har vært stabil omkring 3,2 de siste tre årene. Spedbarnsdødeligheten for jenter var i 2006 på 2,6, den laveste i Norge noen gang (se figur 10).

Stadig flere vil bo sentralt

I perioden 1994-2006 har det vært netto innflytting til de mest sentrale kommunene i landet på 80 000 og netto utflytting fra de minst sentrale

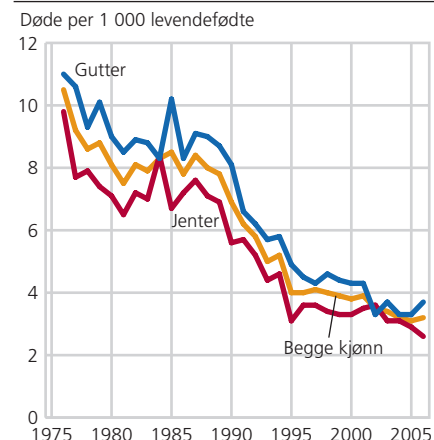
Figur 11. Kommune, etter sentralitet

- Sentrale kommuner (kode 3)
- Noe sentrale kommuner (kode 2)
- Mindre sentrale kommuner (kode 1)
- Minst sentrale kommuner (kode 0)

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.
Kartgrunnlag: Statens kartverk.

Figur 10. Spedbarnsdødelighet for gutter, jenter og begge kjønn. 1976-2006

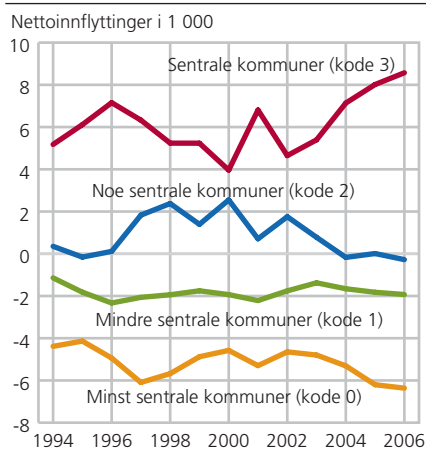

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Hva betyr sentralitet?

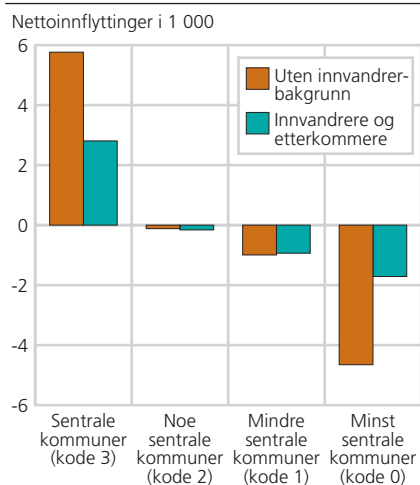
Med sentralitet menes en kommunes geografiske beliggenhet i forhold til tettsteder av ulike kategorier. Det er fire hovednivåer, kodet 3-0, alt etter reisetid fra de forskjellige tettstedene. En kommune har sentralitet 3 når dens befolkningstygndepunkt ligger innenfor 75 minutters reisetid fra et tettsted med minimum 50 000 innbyggere (90 minutter fra Oslo). For å få sentralitet 3, må tettstedet i tillegg fungere som regionsenter. Sentralitet 2 betyr at det er maksimalt 60 minutters reisetid til et tettsted med minimum 15 000 innbyggere. Sentralitet 1 vil si at det er maksimalt 45 minutters reisetid til et tettsted med minimum 5 000 innbyggere. Kommuner som ikke oppfyller noen av disse kravene, får sentralitet 0.

Figur 12. Innenlands nettoinnflytting, etter sentralitet. 1994-2006

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Figur 13. Innenlands nettoinnflytting, etter sentralitet og innvandrerbakgrunn. 2006

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

kommunene på 67 000. Innvandrere er mye mer mobile enn befolkningen ellers, og mange flytter til området rundt Oslofjorden.

Hvert eneste år går det en nettostrøm av flyttinger til de mest sentrale deler av landet. Figur 12 viser at tendensen de siste årene er en økende utflytting fra de minst sentrale kommunene og en markert økning i innflytting til de mest sentrale kommunene. I siste tiårsperiode var det først sju år med økning i både de mest sentrale og de nest mest sentrale kommunene. De tre siste årene har imidlertid all innenlands nettoinnflytting funnet sted i de mest sentrale kommunene.

I løpet av perioden 1994-2006 har det vært en netto innflytting på 80 000 og netto innvandring på 87 000 i de mest sentrale kommunene (kode 3). Samtidig var det en netto utflytting på 67 000 og netto innvandring på 29 000 i de minst sentrale kommunene (kode 0). De mest sentrale kommunene har også større fødselsoverskudd enn de minst sentrale. 1. januar 2006 bodde 55 prosent av landets befolkning i de mest sentrale kommunene, en økning på 288 000, eller tre prosentpoeng siden 1994.

Innvandrerne «til låns» i distriktene

Innvandrere og deres etterkommere (barn av innvandrerpår) sto for en betydelig del av de innenlandske flyttingene i Norge i 2006. Denne gruppen sto for en tredel av nettoinnflyttingen fra resten av landet til de mest sentrale kommunene og en firedel av nettoutflyttingen fra de minst sentrale kommunene, til tross for at innvandrere og etterkommere utgjør kun 9 prosent av befolkningen. Innvandrerbefolkningens flyttinger er altså langt mer sentraliserende enn flyttingene til resten av befolkningen (se figur 13).

Fra 1996 til 2006 ble befolkningen i Finnmark 16 prosent mindre og befolkningen i Oslo og Akershus seks prosent større som følge av de innenlandske flyttingene. Selv om netto innvandring og fødselsoverskudd gjør at bildet ikke er riktig så dystert for fylkene med størst utflytting, blir virkningen på sikt temmelig massiv for noen fylker når mønsteret varer ved.

Hvert år kommer det innvandrere til landet og redder befolkningsstatistikken til mang en kommune fra de verste underskuddene. Men mange av innvandrerne, som bidrar positivt til den totale flyttebalansen rundt om i fylker og kommuner, er der bare til låns. Etter kort tid flytter de videre til mer sentrale strøk. En ikke uvesentlig del av utflyttingen fra distriktene er altså nylig innflyttede innvandrere som flytter videre. Så til en viss grad er stor utflytting og sentralisering en konsekvens av stor og delvis desentralisert innvandring.

Unge i 20-årene mest mobile

Uansett om man flytter innenfor kommunen, til nabokommunene eller til en annen landsdel, er det høyest andel som flytter i 20-årene. I aldersgruppen 20-24 år er det en større andel kvinner enn menn som flytter, mens det i aldersgruppen 25-29 år er liten forskjell. Mobiliteten synker i 30-årsalderen. Innenfor kommunegrensene øker mobiliteten igjen fra om lag 70-årsalderen, og den er da høyest for kvinner. At flere unge kvinner enn unge menn er på flyttefot, har blant annet sammenheng med at kvinner er yngre når de danner familie. Eldre flytter sjeldnere enn unge til en ny kommune, fordi de allerede er etablert, sosialt og økonomisk. Få skiller seg eller danner ny familie, det er ikke så mange som bytter jobb, og de fleste har den boligen de ønsker. At det er mange som flytter innenfor kommunen når de passerer 70 år, skyldes i stor

grad at mange gjerne flytter til en mindre leilighet eller eldrebolig. Kvinner lever lenger enn menn, og derfor er kvinner oftere alene når de blir gamle. Det er flere som flytter på aldershjem eller i eldrebolig når de er alene, enn når begge er i live.

Høyeste innvandring noensinne

I 2006 innvandret 45 800 personer til Norge, mens 22 100 personer utvandret. Nettoinnvandringen eller innvandringsoverskuddet lå dermed på 23 700, noe som var 5 300 eller nesten 30 prosent høyere enn året før. Til sammenligning hadde vi i perioden 2000-2005 et årlig gjennomsnittlig innvandringsoverskudd på 13 000. Nettoinnvandringen fra land i Europa utgjorde den største gruppen i 2006 med 15 200 nettoinnvandring, fulgt av Asia med 6 800. Mens nettoinnvandringen fra Europa fra 1970-tallet og til 2004 stort sett varierte mellom 2 000 og 5 000 årlig, var den i 2005 på 9 400, før den i fjor nådde 15 200. Fra 2003 har nettoinnvandringen fra Polen økt med 6 700, fra Sverige med 2 000, fra Litauen og Tyskland med 1 000 hver, mens den har sunket med 700 fra Russland i samme periode. I tidligere år med stort innvandringsoverskudd har det vært spesielle krisesituasjoner som har gitt mange flyktninger, dels fra Balkan, dels fra Irak og fra andre land i Asia og Afrika.

Innvandringsoverskuddet fra de øvrige verdensdelene har vært relativt stabil de senere årene. Både fra Asia og Afrika var nettoinnvandringen litt mindre i 2006 enn i gjennomsnittet av årene 2001-2005. For enkeltland har det vært større endringer. Nettoinnvandringen fra Afghanistan, Irak, Iran og Somalia har sunket betydelig, det samme gjelder Pakistan og Tyrkia. Det har vært oppgang i nettoinnvandringen fra Filippinene, Thailand og India.

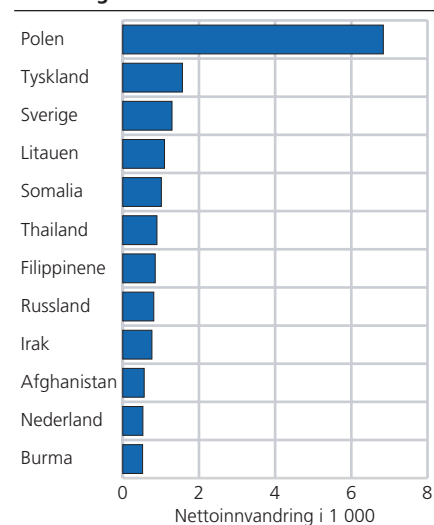
Arbeidsinnvandring størst

Blant de tolv største innvandringslandene i 2006 finner vi to nye medlemsland i EØS (Polen og Litauen), ytterligere tre land fra EØS hvor det er ingen (Sverige) eller få (Tyskland og Nederland) hindre mot deres deltakelse i det felles arbeidsmarkedet. Vi finner også to land (Filippinene og Thailand) hvorfra mange av kvinnene kommer til Norge som gift med en nordmann uten innvandrerbakgrunn. På listen er det færre flyktningland enn tidligere (Somalia, Irak, Afghanistan og Burma). Blant de tolv største er også Russland, hvor både flukt og ekteskap er viktige grunner til utvandring til Norge. I tråd med overgangen til arbeidsinnvandring har andelen menn i de siste årene økt fra 49 til 55 prosent av innvandrerne. Oppgangen er særlig sterk for aldersgruppen 30-39 år.

Flest polakker

Polske statsborgere utgjorde med sine 7 400 personer den største enkeltgruppen av innvandrere, fulgt av svensker (3 400 innvandrere) og tyskere (2 300), i den samme rekkefølgen som året før. Svenske statsborgere toppe statistikken over utvandring fra Norge i 2006, med 2 100 personer, fulgt av dansker og tyskere med henholdsvis 1 300 og 700 utvandrere. Polakker hadde dermed den høyeste nettoinnvandringen med 6 800 (mot 2 900 året før), fulgt av tyskere og svensker med henholdsvis 1 600 og 1 300 nettoinnvandring hver. Flest polske statsborgere innvandret til Oslo (1 300), fulgt av Bergen (600), og deretter Bærum, Haugesund, Stavanger og Asker, med mellom 400 og 300 hver. Færrest polakker, 25 i tallet, bosatte seg i Finnmark (se figur 14).

Figur 14. Nettoinnvandring. Utenlandske statsborgere. 2006

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Statistikken over inn- og utvandring baserer seg på registrerte inn- og utvandring i Det sentrale folke-registeret. Det er imidlertid mange, kanskje særlig arbeidstakere fra de nye EØS-landene, som enten ikke skal melde flytting fordi de ikke skal bo her så lenge, eller som ikke blir registrert, selv om de skulle det. Også for Norge og Spania er det en mindre andel av dem som i perioder oppholder seg i Spania som skal registreres som utvandret fra Norge.

Flest vil til Oslo – færrest til Finnmark

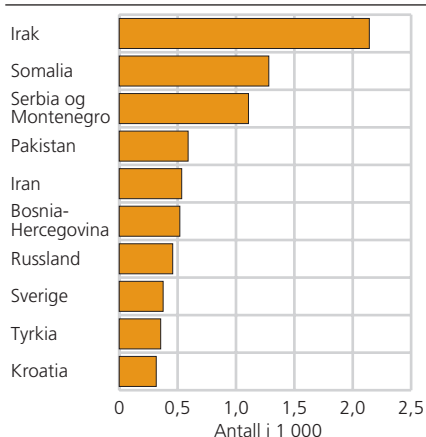
Høyest antall innvandring hadde fylkene Oslo og Akershus med henholdsvis 10 800 og 5 600. Rogaland og Hordaland hadde henholdsvis 4 900 og 4 200. Finnmark og Nord-Trøndelag hadde færrest innvandring. Også til Sogn og Fjordane og Aust-Agder kom det få. Fylkene som har sett størst prosentvis vekst av innvandrere sammenlignet med gjennomsnittet i perioden 2001-2005, er Rogaland med en økning på 52 prosent, Akershus med 32 prosent og Vestfold med 31 prosent. Finnmark har sett en nedgang på 26 prosent. Her gikk innvandringen fra Finland ned fra 150 til 80, og fra Russland fra 130 til 80. Oslo var med en nettoinnvandring på 4 000 det fylket som hadde høyest nettoinnvandring, men ikke langt etter kom Rogaland med 3 300, fulgt av Akershus med 2 800 og Hordaland med 2 100. Disse fire fylkenes andel av den totale nettoinnvandringen var 52 prosent. Lavest nettoinnvandring hadde Finnmark med 200, fulgt av Sogn og Fjordane med 400.

På grunn av de siste årenes endring fra flyktninginnvandring til arbeidsinnvandring har innvandrernes valg av bosted i Norge endret seg. Andelen som bosetter seg i Oslo, Akershus, Rogaland og Sør-Trøndelag stiger, mens andelen i andre deler av landet synker, mest for Nordland. De største byene hadde høyest nettoinnvandring. Etter Oslo med 4 000 fulgte Stavanger med 1 400, Bergen med 1 300 og Trondheim med 900. 387 av landets 431 kommuner hadde netto innvandring fra utlandet, 16 kommuner hadde like stor inn- som utvandring, mens 28 kommuner hadde netto utvandring til utlandet.

12 000 ble norske statsborgere

Det var 11 955 personer som fikk norsk statsborgerskap i 2006. Det var færre enn året før, men fremdeles mange i forhold til tidligere år. Hovedregelen for å bli norsk statsborger er at man må ha bodd i Norge sammenhengende de sju siste årene. For enkelte grupper, blant annet personer som er gift med norske statsborgere, er det gunstigere ervervsvilkår. Når vi grupperer etter tidligere statsborgerskap, er det de landene som de største gruppene innvandrere kom fra for noen år siden som fortsatt dominerer. Det var flest personer, i alt 2 100, med tidligere statsborgerskap fra Irak som fikk norsk statsborgerskap i 2006, slik det også var i 2005. Tidligere somaliske statsborgere utgjorde den nest største gruppen, med nær 1 300 overganger. Deretter var det personer med tidligere statsborgerskap fra Serbia og Montenegro som utgjorde den tredje største gruppen, med 1 100 overganger (se figur 15).

Figur 15. De ti største gruppene med overgang til norsk statsborgerskap, etter tidligere statsborgerskap. 2006

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Ni av ti fra ikke-vestlige land

Av de som fikk norsk statsborgerskap, hadde 90 prosent tidligere statsborgerskap fra et ikke-vestlig land. Fra midten av 1980-årene har det vært et stort flertall av de ikke-vestlige statsborgerne som har fått norsk statsborgerskap. Tidligere var det flest med vestlig statsborgerskap som fikk norsk statsborgerskap. Blant russiske, filippinske og thailandske statsborgere som ble innvilget norske statsborgerskap, var om lag tre av fire kvinner. Blant tidligere irakiske statsborgere var det flest menn som fikk norsk statsborgerskap.

Innvandrerbefolkningen økte med 28 600

I løpet av 2006 økte innvandrerbefolkningen i Norge med 28 600 personer. Dette er den største veksten i innvandrerbefolkningen som er målt. Til sammen har nå 415 300 personer innvandrerbakgrunn, noe som tilsvarer 8,9 prosent av Norges befolkning. 1. januar 2007 besto innvandrerbefolkningen

i Norge av 341 800 førstegenerasjonsinnvandrere og 73 500 personer født i Norge av to utenlandsfødte foreldre.

Antall personer med polsk bakgrunn sto for den største økningen på 7 000 personer. Deretter følger innvandrere fra Tyskland (1 600), Somalia (1 500) og Sverige (1 100). Innvandrere fra Polen har de to siste årene økt med 8 900 og er nå den sjettede største innvandrergруппen i Norge, rett etter Somalia og Danmark. Polakker utgjør nå den nest største gruppen av førstegenerasjonsinnvandrere i Norge etter svenskene som utgjør den største gruppen av førstegenerasjonsinnvandrere. Mens nesten alle polakkene selv har innvandret til Norge, er fire av ti med innvandrerbakgrunn fra Pakistan født i Norge av to utenlandsfødte foreldre.

Antallet innvandrere med bakgrunn fra Øst-Europa økte med til sammen 11 400 personer, noe som er på samme nivå som samlet økning i innvandrerbefolkningen fra Asia og Afrika (12 000).

Ikke-vestlig bakgrunn dominerer

Veksten i innvandrerbefolkningen skyldes i hovedsak innvandring fra ikke-vestlige land. Med ikke-vestlige land mener vi land i Øst-Europa, Asia, Afrika, Sør- og Mellom-Amerika. I dag er om lag tre av fire i innvandrerbefolkningen personer som har sin bakgrunn fra ikke-vestlige land, og de utgjør 6,6 prosent av befolkningen. I 1986 var 1,1 prosent av Norges befolkning

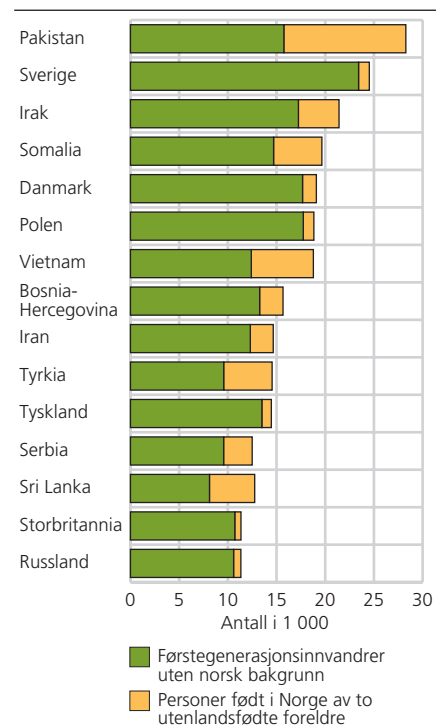
fra denne gruppen. De tre største innvandrergruppene i Norge har bakgrunn fra Pakistan, Sverige og Irak.

Ved inngangen til 2007 var innvandrerbefolkningen sammensatt av omtrent like mange kvinner og menn (208 500 kvinner og 206 800 menn). Kjønnfordelingen varierer imidlertid mye for enkelte land. Det er klart flest menn fra Polen (60 prosent), Storbritannia (59 prosent) og Irak (57 prosent), mens det er et stort kvinneoverskudd blant innvandrere fra Thailand (84 prosent), Filippinene (77 prosent) og Russland (66 prosent).

Nær halvparten bor i Oslo og Akershus

Det bor personer med innvandrerbakgrunn i alle landets kommuner. 31,5 prosent av innvandrerbefolkningen bor i Oslo og 12,7 i Akershus. Hver fjerde Oslo-borger har innvandrerbakgrunn (131 000 personer). Flest ikke-vestlige innvandrere som andel av folketallet har Oslo (19,6), Drammen (15,9) og Lørenskog (12,9). To kommuner, Beiarn og Osen, er de eneste kommunene uten ikke-vestlige innvandrere.

Figur 16. De 15 største innvandrergruppene i Norge. 1. januar 2007. Absolutte tall

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Innvandrerbefolkningen omfatter førstegenerasjonsinnvandrere, som selv har innvandret, og personer født i Norge av to utenlandsfødte foreldre.

Innvandrerbefolkningen inkluderer personer med to utenlandsfødte foreldre, eller mer presist; personer som verken har foreldre eller besteforeldre som er født i Norge.

Referanser

Brunborg, Helge (2007): Befolkningsutviklingen, Økonomisk utsyn, Økonomiske analyser 1, 2007, Statistisk sentralbyrå.

Foss, Aslaug Hurlen (2006): Fruktbarhet blant innvandrerkvinner, Samfunnspeilet 4, 2006, Statistisk sentralbyrå.

Lappgård, Trude (2001): Fruktbarhet og familierpolitikk, Samfunnspeilet 6, 2001, Statistisk sentralbyrå.